

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<http://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/45657,Pokaz-filmu-Zacma-w-ramach-Przegladu-Filmowego-Kino-w-PRL-PR-L-w-kinie-Warszawa-1.html>
2018-05-24, 23:23

Pokaz filmu „Zaćma” w ramach Przeglądu Filmowego
„Kino w PRL – PRL w kinie” – Warszawa, 13 lutego 2018
(wtorek), godz. 11.30

Przed każdą projekcją wykład prof. Jerzego Bieleckiego oraz Pola Kroniczka-Farnowa

Pokazy odbywają się w „Kinotece” w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie, raz w miesiącu, we wtorek od godz. 15.30 do 18.00.

WSZYSTKIE POKAZY BEZPŁATNE!

Szczegółowe informacje i rezerwacja miejsc na stronie: www.warszawa.ipn.gov.pl

24	PROJEKCE BIALINYCY 2017	13	EMERSON 2018
21	W CIEMNOŚCI 2017	6	MIYU SIPIECHOŃ 2018
9	SOZNAK 2018	17	WALCZYŃSKA 2018

Przed każdą projekcją wykład prof. Jerzego Bieleckiego oraz Pola Kroniczka-Farnowa

Pokazy odbywają się w „Kinotece” w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie, raz w miesiącu, we wtorek od godz. 15.30 do 18.00.

WSZYSTKIE POKAZY BEZPŁATNE!

Szczegółowe informacje i rezerwacja miejsc na stronie: www.warszawa.ipn.gov.pl

24	PROJEKCE BIALINYCY 2017	13	EMERSON 2018
21	W CIEMNOŚCI 2017	6	MIYU SIPIECHOŃ 2018
9	SOZNAK 2018	17	WALCZYŃSKA 2018

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Warszawie oraz warszawska KINOTEKA zapraszają na „Kino w PRL – PRL w kinie”. Współczesne wizje przeszłości w filmie.

W tym roku kontynuujemy prezentację współczesnych filmów historycznych. Wcześniej koncentrowaliśmy się na filmach powstałych przede wszystkim w okresie PRL-u, będących

specyficznym świadectwem tamtej rzeczywistości. Teraz chcielibyśmy pokazać, jak współczesne kino historyczne – polskie, ale także europejskie i światowe – podejmuje interpretację takich tematów, jak np. postawy i zachowania człowieka w warunkach ekstremalnych, stosunek społeczeństw w państwach okupowanych przez Trzecią Rzeszę do Zagłady Żydów, realia życia w państwach bloku komunistycznego w okresie zimnej wojny, czy rozrachunek z komunistyczną przeszłością. Oprócz produkcji fabularnych, pokażemy także filmy dokumentalne oraz materiały Polskiej Kroniki Filmowej.

Przeгляд adresowany jest przede wszystkim do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i może stanowić interesujące uzupełnienie realizowanych we współczesnej szkole celów edukacji humanistycznej. Przy wyborze filmów staraliśmy się kierować możliwością ich wykorzystania podczas egzaminu maturalnego z języka polskiego w nowej formule, sprawdzającej umiejętność analizy i interpretacji różnorodnych tekstów kultury, np. filmu. Mamy nadzieję, że spotka się on z zainteresowaniem nauczycieli historii, języka polskiego i wiedzy o społeczeństwie oraz studentów kierunków humanistycznych. Wierzymy, że pomorze zrozumieć niełatwą, jakże często tragiczną historię XX w.

Tradycyjnie przed każdym spotkaniem odbędą się prelekcje, które wygłosi prof. Jerzy Eisler (IPN, Instytut Historii PAN). Udział w przeglądzie może być potwierdzony pisemnym zaświadczeniem.

Proponujemy sześć spotkań odbywających się w „Kinotece” w Pałacu Kultury i Nauki, raz w miesiącu, we wtorki od godz. 11.30 do 14.00.

WSZYSTKIE POKAZY SĄ BEZPŁATNE!

Zgłoszenia na wybrane seanse prosimy składać najpóźniej dzień przed projekcją.

Informacje i zgłoszenia:

Sławomir Stępień, tel. (22) 860 70 50, slawomir.stepien@ipn.gov.pl

We wtorek 13 lutego odbyło się spotkanie na temat: Rozrachunek ze zbrodniami stalinizmu. Paradoxy powojennej historii Polski

Projekcja: Polska Kronika Filmowa [10 minut] oraz film „Zaćma”, reż. Ryszard Bugajski, prod. Polska 2016 [110 minut]

Film nagrodzony: FFP w Chicago (2016), FFP w Nowym Jorku (2017).

Ponad trzydzieści lat temu w „Przesłuchaniu” Ryszard Bugajski sportretował prostą dziewczynę, która na początku lat 50., torturowana i upokarzana przez bezpiekę, nie złamała się i nie złożyła fałszywych zeznań przeciwko niewinnemu człowiekowi. W ostatniej dekadzie zrobił „Generała Nila” i „Śmierć rotmistrza Pileckiego”. To były filmy o ofiarach stalinizmu. Teraz reżyser przygląda się oprawcom. I zadaje najważniejsze pytania. O korzenie zła. Ale też o sumienie ludzi, którzy poddając się ideologii, tracą poczucie człowieczeństwa. Czy przychodzi moment, gdy następuje przebudzenie?

Ryszard Bugajski opowiada o kilku dniach z życia Julii Brystygierowej, Żydówki, przedwojennej komunistki. „Krwawej Luny”. W okresie stalinizmu słynącej z okrucieństwa dyrektorki Departamentu V MBP zwalczającego Kościół katolicki, która po Październiku '56 uniknęła kary i wiodła dalej prywatne życie jako redaktorka wydawnictwa i pisarka. Jest faktem, że „krwawa Luna” na stare lata szukała wiary, a według niepotwierdzonych źródeł miała nawet przyjąć chrzest.

Na początku lat 60., pracując w Państwowym Instytucie Wydawniczym, stara się o spotkanie z prymasem Wyszyńskim w zakładzie dla ociemniałych w Laskach, prowadzonym przez siostry franciszkanki służebnice Krzyża. Po drodze musi skonfrontować się z księdzem, któremu w czasie śledztwa w sprawie kurii krakowskiej ubecy wypalili oczy papierosami. Po co była oprawczyńi szuka kontaktu z Kościołem? Ona sama do końca tego nie wie. Chwilami próbuje się tłumaczyć, chwilami atakuje. Działała w czasach, kiedy „praktyka była ważniejsza niż etyka”. Miała swoje zadania. I swoją wiarę. Gdy ideologia, której się zaprzedała, skompromitowała się, nie wierzy w nic. Może próbuje zbliżyć się do Boga, bo wie, że tylko on może jej przebaczyć? Bo ludzie tego nie robią. „Jak ja mam teraz żyć?” – pyta w chwili słabości.

Bugajski kreśli portret zbrodniarki. Inteligentnej, zdeterminowanej. Świadomej, kim była i kim jest. Męczącej się z własnymi demonami i wspomnieniami. Jej dialog z duchownymi i z samą sobą jest pasjonujący. Brystygierowa jest chwilami twarda i groźna, chwilami zagubiona i głęboko przegrana.

Twórcy „Zaćmy” nie bronią stalinowskiej oprawczyńi. Ale też właściwie nie osądzają. Nie są w stanie odpowiedzieć na pytanie: Dlaczego? Nie da się zrozumieć zła, jak mówi w filmie ociemniały ksiądz. Ale właśnie znaki zapytania są wartością „Zaćmy”.

Bugajski zrobił film przeraźliwie współczesny. Bo ludzie nie wyciągnęli wniosków z lekcji XX w. I dzisiaj, w świecie pełnym nienawiści, wśród wojen, szerzących się skrajnych ideologii – skromna, rozpisana na kilka głosów „Zaćma” brzmi jak ostrzeżenie – przebudzenie może czasem przyjść za późno.

Występują: Maria Mamona, Małgorzata Zajączkowska, Janusz Gajos, Marek Kalita, Kazimierz Kaczor, Sławomir Orzechowski, Olga Boładź, Piotr Głowacki.

[z recenzji Barbary Hollender]

Kolejne spotkania:

Obraz zimnowojennej rywalizacji mocarstw w filmie – 6 marca 2018

Polska Kronika Filmowa [10 minut]

MOST SZPIEGÓW, reż. Steven Spielberg, prod. USA, Niemcy, Indie 2016 [140 minut]

Film nominowany i nagrodzony: Oscar (2016), Złote Globy (2016), BAFTA (2016), Grammy (2016) – zdobył 10 nagród i 33 nominacji.

Występują: Tom Hanks, Mark Rylance, Sebastian Koch, Alan Alda, Austin Stowell, Amy Ryan.

Filmowy portret społeczeństwa w realiach państwa komunistycznego - 17 kwietnia 2018

Polska Kronika Filmowa [10 minut]

NAUCZYCIELKA, reż. Jan Hřebejk, prod. Czechy, Słowacja 2016 [100 minut]

Film nominowany i nagrodzony: Czeskie Lwy (2016), MFF w Karlowych Warach (2016).

Występują: Zuzana Mauréry, Zuzana Konečná, Csongor Kassai, Tamara Fischer, Martin Havelka.